

Abstrakt

Hlavním účelem této práce je vymezení pojmu hospodářské kriminality a pojmů souvisejících; postavení hospodářské kriminality v právní nauce a v českém právním řádu od minulosti až do současnosti; a popsání specifík hospodářské kriminality se zaměřením na pachatele, efektivitu trestání, kontrolu a prevenci hospodářské kriminality.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol. První část je věnována definici pojmů, které jsou s hospodářskou kriminalitou spjaty, a to jak v domácím, tak v zahraničním prostředí. Dále se zaměřuji na historický vývoj hospodářské kriminality v národní legislativě a posun ve vnímání ochrany majetku a vlastnictví. Popisuji současnou podobu hospodářské kriminality *de lege lata*, nicméně neopomím ani některé trestné činy zařazené do jiných částí trestního zákoníku. V další části práce dávám velký prostor zvláštním znakům hospodářské kriminality. Zejména se jedná o profil pachatele, který nenaplnuje standardní rysy typické pro páchaní jiných druhů trestné činnosti, což ztěžuje postup orgánů činných v trestním řízení jak během samotného vyšetřování a postihování hospodářské kriminality, tak během tvorby prevenčních strategií, doporučení a metodologických pokynů. V práci se věnuji i trestní odpovědnosti právnických osob, která je s hospodářskou kriminalitou neodmyslitelně spjata.

Ztížené postavení mají rovněž oběti hospodářských trestných činů, kterým systém trestání pachatelů často znemožňuje dosáhnout na přiměřené odškodnění. Ve své práci proto popisuji i pomalé změny, které v této oblasti v posledních letech proběhly, a to zejména zásluhou Nejvyššího státního zastupitelství a Nejvyššího soudu. Současným trendem se tedy stává upřednostňování peněžitých trestů, které pro poškozené znamenají z dlouhodobého hlediska lepší dobytost odškodnění.

V poslední části textu se zabývám jednak prevencí kriminality obecně a dále vymezuji a popisuji ta preventivní opatření a postupy, které se s ohledem na statistiky v současnosti jeví jako nejúčinnější. Stejně tak uvádím i požadavky minimální prevence, které se objevují v legislativě a které zákonodárce spojuje například s možností vyvinění.